

Legenda o svatém Václavu

Legenda o sv. Václavu má mnoho podob i různých výkladů. Co z nich je však pravda a co pohádka? Tato nejstarší svatováclavská latinská legenda nejdříve přibližuje Václavův pozemský život, oslavuje jej jako ideálního křesťanského panovníka. Podle legendy byl kníže Václav od mládí učený, moudrý, mírný, pokorný, spravedlivý, bořil vězení a podtíal šibenice, podporoval vdovy a sirotky. V noci pekl oplatky-hostie a lisoval víno pro mešní účely. Také povolal zpět křesťanské kněze a jejich žáky, které jeho matka Drahomíra, nevěřící v Boha, vyhnala ze země, a všemožně podporoval šíření křesťanské víry. Založil chrám sv. Víta a toužil odejít jako mnich do Říma. Legenda dále popisuje Václavovu mučednickou smrt, zosnovanou jeho bratrem Boleslavem společně „se zlosyny“. Boleslav pozval bratra na hostinu do svého domu. Druhý den, 28. září, když se Václav ubíral do chrámu k ranní modlitbě, Boleslav jej napadl a zranil úderem meče do hlavy. Václav mu meč vytrhl, ale nechtěl bratra zranit, neboť by se „poskvrnil“. Boleslav si však přivolal pomoc, a „zlosynové přišedše ze skryší s meči a oštěpy“ Václava četnými ranami zavraždili. Následuje vylíčení převozu těla sv. Václava do Prahy, uskutečněného po třech letech dne 4. března, a zázraků s tím spojených. Legenda věnuje velkou pozornost popisu zázraků, jež světec konal po svém uložení do hrobu u sv. Víta: osvobodil vězněné, vrátil zrak slepé ženě, dlužníka zbavil pout a uzdravil chromého člověka ze země „Franské“. Legenda končí prosbou k sv. Václavu o přímluvu „u pána Otce Všemohoucího“ za ochranu před všemi úklady a za věčnou spásu. Tak došlo ke zrození světce, který byl v různých dobách oslavován, v jiných zneužíván. Zrodila se svatováclavská tradice.

Velislavova bible

Rukopis Velislavovy bible vznikl pravděpodobně mezi lety 1325–1349 na objednávku notáře v kanceláři Karla IV. Do dnešních dnů se dochovalo 188 listů (z původních 200), které obsahují 747 obrazů. Perokresby, barvené základními barvami a doplněné stručným textem, znázorňují část Starého zákona, část evangelií, Apokalypsu a také Legendu o sv. Václavovi. Velislavova bible je uložena v Národní knihovně ČR. V roce 2006 byla prohlášena Národní kulturní památkou.

142
Iste uo wacizlaus construxit eadham
in honore sa georgii martiris.

Ibi uuitat wacizlaus filiū suū pūogenitū aquodam pībō reuerenti nōie
in uocencio ut discat pīalterium.

Ibi obijt vir melitus nomine wratislaus pater iuditi wenceslai.

Ibi eligunt principem ac ducem sanctum wenceslaum super cunctum populum.

Ibi dāt sūs wencelhaus iuctū r ptum egenis.

Ibi sūs wencelhaus orat dominum. Et ibi reuertitur domum.

